

CRKVI JE POTREBNA SVETOST

Crkvi treba svetaca.

Onaj tko je shvatio što je Crkva, shvaća i logičnu snagu te tvrdnje. Mi koji mislimo da poznamo dobro veliku nauku o Crkvi, što nam nedavno pružio Koncil, zacijelo se trebamo prisjetiti da je svetost vlastitost Crkve, tj. otajstven način postojanja koji joj je svojstven i koji proizlazi iz njezina poziva naroda Božjeg, iz saveza koji je Bog uspostavio s ovim dijelom čovječanstva koje je izabrao, predodredio, posvetio i uzljubio (usp. Ef. 5, 26—27). Taj se dio zove Crkva, zaručnica mističnog Tijela Kristova, neiscrpivi sakrament, tj. znak i instrument spasenja.

U Božjem promislu Crkva je sveta, tj. ona je ujedinjena i prožeta njegovim Duhom, ona je zaodjevena transcendentnom ljepotom koja proizlazi iz harmonije svojih konstitutivnih crta koje odgovaraju Božjem planu. Ona je dakle posvećena i uvijek u vjeri okrenuta Božjem štovanju i poštivanju Božje volje (usp. sv. Toma, II—II, 81, 8). Ona je sveta po svojoj naravi. Ona je sveta u božanskim istinama koje su joj bile povjerene i koje ona naučava. Ona je osobito sveta po svojim sakramentima preko kojih posvećuje ljude. Ona je sveta u svojem bogoštovlju i u svojoj molitvi. Ona je sveta u svom zakonu, tj. u pedagogiji po kojoj vodi ljude, učeći ih da hodaju putem Evanđelja i da žive u ljubavi.

Konstitutivnoj svetosti Crkve mora odgovarati svetost koju žive njezini članovi. To znači da Crkva nije sveta samo u sebi, nego da mi, njezini članovi, moramo očitovati njezinu svetost u nama. Mi, pojedinci, organizmi, zajednice, moramo biti sveti. Ta nužnost koja se odnosi na osobe, proizlazi iz jedne dublje dužnosti za nutarnjom autentičnošću: svetost Crkve kao institucije, što smo već rekli. Naša vjernost Crkvi u sebi uključuje i taj životni elemenat: treba biti svet. Program kršćanskog života ne dopušta osrednjost. S time u vezi nalazi se u otkrivenju strašna riječ: »Poznam tvoja djela: niti si studen niti vruć! ... Ali, jer si mlak ... izbacit ću te iz svojih usta« (3, 15—16). Prve kršćane koji su bili pripušteni crkvenoj zajednici vjere i milosti i koji su znali da se moraju ponašati kao sveti, nazivalo se svetima. Još se i danas u novim misionarskim zajednicama podržava taj mentalitet koji želi da se uskladi način ponašanja zahtjevima novog stila života koji se izabire: kršćanski stil.

Nama se zato spontano nameće ovo pitanje: kako se može tako teška zadaća nametnuti ljudima ovog svijeta kome poznamo lijenost, neraspoloživost za dostizanje velikih ideala, osobito moralnih ljudima koji se ne gube u utopističkim spekulacijama nego traže praktičnu i stvarnu primjenu u svagdanjem životu, ljudima kojih nesigurnost također poznamo kad je riječ o tome da obavljaju jedan suvisli posao...

Ali moramo voditi računa prije svega o tome da ljudsko djelovanje kršćanina uživa divnu duhovnu i neproračunatu pomoć: milost. Nije li Učitelj, da bi ohrabrio svoje učenike preplašene zahtjevima evanđeoskog morala, rekao: »Ljudima je to nemoguće, ali Bogu je sve moguće« (Mt. 19, 26)? Tu leži glavni oslonac za Kristova učenika, za nauku o životu i kršćanskoj savršenosti, tj. za put prema svetosti. Milost čini lakim i ugodnim jaram Kristov (usp. Mt. 11, 30). Milost koja djeluje u ljudskom duhu stvara u njemu snage do te mjere da je moguće uzljubiti odricanje sama sebe, siromaštvo, čistoću, poslušnost i križ.

K tome možemo dodati da svetost koja se od nas traži nije svetost »čudesna«, tj. izvanrednih pojava, nego svetost dobre i čvrste volje koja u svim okolnostima zajedničkog života traži da pravično i logično vršiti volju Božju.

Mi bismo upravo o toj pravičnosti željeli govoriti zadovoljavajući se tvrdnjom da je ona ono »kršćansko svjedočanstvo« o kome se toliko govori i za koje se troši toliko crnila. Upravo takva svetost je danas potrebna Crkvi. To je u stvari apologija vjere preko čina, preko primjera, preko izžarujućih kreposti koje naša okolina opaža i za koje zahvaljuje Bogu (usp. Mt 5, 16). Upravo ta svetost, ta cjelovitost kršćanskog značaja, poslanje Crkve čini kredibilnim čak i u našem profanom, često neprijateljskom i pokvarenom svijetu.

Upravo tu svetost vam, dragi sinovi, toplo i od sveg srca preporučamo, uz naš apostolski blagoslov.

(L'Osservatore Romano,
5. studenoga 1972.)

IZ SV. ZBORA ZA BOGOŠTOVLJE

»Notitiae«, mjesečnik toga Sv. zbora izlazi već osam godina. U 77. broju (studenom 1972.) donosi najprije dva govora Sv. oca. U generalnoj audijenciji od 19. srpnja iznio je papa razloge i načela po kojima su izdane od njega potvrđene

»Norme za podjeljivanje zajedničkog odrješenja«. Kako je poznato, te u praksi, barem kod nas po izjavi naše Biskupske konferencije, nimalo ne mijenjaju dosadašnju praksu, nego računaju da će svećenici biti uvijek na raspolaganju vjernicima za ispovijed i da će svi primati taj sakrament kad god im je potrebno ili barem korisno.

Prigodom stogodišnjice rođenja maestra Lorenza Perosi talijansko je Udruženje za svetu glazbu »Sv. Cecilija« održalo u Rimu kongres. Papa im je 24. rujna 1972. služio misu u lateranskoj bazilici i govorio im o **zajedničkom pjevanju** koje da znači služenje u ljubavi. U tom su govoru i slijedeći odlomci:

»Od početka našega biskupskog služenja, a posebno od kada smo se dali na provođenje liturgijske reforme, nismo propustili ni jednu prigodu da preporučimo kako se u slavljenju svetih otajstava mora svim sredstvima promicati pjevanje puka. To nismo činili samo službenim dokumentima, instrukcijama i propisima u novim liturgijskim knjigama, nego i u našim razgovorima s raznim grupama Božjeg naroda. Posebno smo na to poticali našu braću u episkopatu, liturgijske komisije, udruženja svete glazbe pa i vaše, »scholae cantorum«, glazbene kapele i »pueri cantores«... Ljubav traži da se pjeva i pjevanje je izražava. Čujte što kaže sv. Augustin: »Pjevanje potječe od veselja i, ako pažljivije promatramo, od ljubavi; pjevanje je i psaliranje vlastito onome koji ljubi.« Pjevanje dakle kao naravno znak ljubavi ima nenadomjestiv položaj u kršćanskom bogoslužju koje znači služenje u ljubavi... Budući da »želiš pjevati o onome koga ljubiš«, naša se ljubav prema Bogu izražava i pjevanjem. Ljubav se i hvaljenje naizmjenice popunjavaju, kao što još kaže sv. Augustin: »Ljubiti i hvaliti, hvaliti ljubeći, ljubiti hvalići.« No pjevanje očituje i raspaljuje također i ljubav između braće. Pjevanjem se oblikuje zajednica; stapanjem se glasova promiče spajanje srdaca; pjevanje odstranjuje razlike u dobi, porijeklu i društvenom položaju; sve sjedinjuje u težnji da se slavi Bog, stvoritelj svega i Otac svijeta. Zato koncil preporučuje: »Neka se brižljivo njeguje pučko vjersko pjevanje, da glasovi mogu odzvanjati u pobožnim i svetim vježbama, i u samim liturgijskim činima« (Lit. Konst. 118). Liturgija je u stvari čin cijele Crkve, sakrament jedinstva, tj. sveti puk okupljen i uređen pod autoritetom zakonitih pastira (usp. isto tamo 26). Ona pripada čitavom tijelu Crkve i stoga je temelj-

ni cilj liturgijske reforme aktivno sudjelovanje vjernika u kultu što ga dugujemo i iskazujemo Gospodinu . . . Nažalost, uvijek se ne pruža onaj divan prizor da čitava zajednica punom snagom sudjeluje kod pjevanja. Učesnicima smotre muzičkih kapela rekli smo 14. travnja 1969: »Mnoga usta ostaju nijema i ne otvaraju se da zapjevaju. Mnoga su liturgijska slavlja lišena onoga mističnog titranja što ga prisna religiozna glazba prenosi otvorenim i osjećajnim dušama vjernika.« Tešku dakle zadaću imaju oni koji su odgovorni za pastoral, a posebno oni kojima je Bog dao talenat, da sudjelovanje vjernika u liturgiji pomažu i podržavaju lakim popijevkama i korisno upotrebljavajući staro muzičko blago. Treba paziti da sve odgovara raznim trenucima liturgijskog čina i razdobljima liturgijske godine, te da je sposobno izraziti sveto i da dira vjerske osjećaje ljudi našeg vremena.«

Sv. zbor za bogoštovlje objavio je 7. kolovoza 1972. **Izjavu o koncelebraciji.** Tu je izjavu potvrdio Sv. Otac a tumači br. 76. i 158. Opće uredbe Rimskog misala i u vezi s njima donosi nove odredbe. Kaptolskim se i redovničkim zajednicama preporučuje da kod konventualne mise ili mise svoje zajednice svi koncelebriraju pa i ako moraju istog dana posebno misiti zbog pastoralnog dobra vjernika. »Bratska koncelebracija prezbitera označuje i učvršćuje njihove međusobne veze i čitavu zajednicu kao takovu, jer takvim slavljenjem žrtve — kojoj svi učestvuju svjesno, djelatno i svatko na sebi svojstven način — jasnije se očituje čin čitave zajednice i na poglavit se način objavljuje Crkva u jedinstvu žrtve i svećeništva, te u zajedničkoj zahvali oko istog oltara. Izjava posebno spominje da se koncelebracijom može binirati prigodom pastoralnih sastanaka, kongresa, hodočašća i sl. Biskupi su i dotični poglavari dužni paziti da se kod takvih koncelebracija sve obavlja dostojno i zaista pobožno. Svećenici koji zbog pastoralnog dobra vjernika mise prije ili poslije i koncelebriraju drugu misu, ne smiju za nju pod nipošto uzeti stipendij. Ostaje dakako svakom svećeniku na volju da koncelebrira ili ne, a Izjava podsjeća na tvrdnju zadnje sinode biskupa da misa i bez sudjelovanja vjernika »ipak ostaje središte cijele Crkve i kao srce svećeničke egzistencije«.

Preneseni članak iz »La documentation catholique« (6—20 kolovoza 1972.) raspravlja o tome kako, nakon izdanih prijevoda novog Misala, svi misnici **moraju upotreblja-**

vati taj **Misal** u latinskom originalu ili u dotičnom prijevodu. Isto vrijedi i za novi Časoslov. Samo iznimno može mjesni ordinarij dozvoliti starim i bolesnim svećenicima da zasebno mise ili mole časoslov prema prijašnjem izdanju, ali uz uvjet da mise sami u prisustvu jedinoga ministranta. Valjda s obzirom na francuske prilike rečeni članak ima dodatak pod naslovom »Što (jedan) papa učini, (drugi) papa može promijeniti«. U njemu se poziva na vrlo svečane izjave Pija V i Pija X koji su u svoje vrijeme izdali obnovljeni Časoslov ili psaltir u njemu. Pijo X je u dotičnoj odluci izjavio da od 1. siječnja 1913. svojoj dužnosti moljenja udovoljavaju samo oni koji se služe od njega izdanim Časoslovom. Kao primjer s drugog područja članak donosi podatak da je 21. lipnja Klement XIV ukinuo Družbu Isusovu, a god. 1814. Pio VII ju je obnovio.

Na kraju tog broja »Notitiae« imaju dva objašnjenja. Prvo se odnosi na **davanje sv. pričesti na ruku**. Podsjeća na Instrukciju Sv. stolice »Memoriale Domini« iz god. 1969. da samo Biskupska konferencija može tajnim glasanjem i dvotrećinskom većinom odlučiti kako da se postupa u tom pogledu, a odluku potvrđuje Rim. »Nakon toga ni ordinarij, a još manje prezbiter ne može ići mimo te odluke.«

Drugo objašnjenje odgovara na pitanje: **»Ima li se u misi zvoniti malim zvonom? Br. 109.** Opće uredbe Rimskog misala predviđa da se to čini prije pretvorbe i kod oba podizanja, prema mjesnom običaju. Sada slijedi izjava da liturgijski skup dugotrajnom liturgijskom katehezom može svjesno i sabrano sudjelovati kod mise a da mu nije potreban taj znak koji će ga upozoriti na središnji dio misne žrtve. To naročito vrijedi za redovničke zajednice i za posebne ili male skupove. Drukčije će biti u javnoj ili župskoj crkvi gdje se okupljaju vjernici s raznim stepenima vjerskog i liturgijskog odgoja, a znaju doći i vjernici od drugdje, ili koji u crkvi nisu udomaćeni. U takvim je slučajevima znak zvončićem posve na mjestu, a ponekad i potreban. Zaključak objašnjenja: većinom će se dati znak barem kod dva podizanja da se potakne pozornost, klanjanje i veselje.

M. K.